

Judge Critical of ContemSUDSKA KRONIKA: SUDAC SE PROTIVI SUDJENJU ZA NEPOSTOVANJE SUDApT Trial

Author: [IWPR](#)
[ICTY](#)

Skotski sudac smatra da slucaj nije dovoljno ozbiljan da bi se o njemu raspravljalo pred Tribunalom. Sudjenje hrvatskom novinaru Ivici Marijacicu i umirovljenom sefu tajne sluzbe Markici Rebicu – koji su bili optuzeni za nepostovanje suda – okoncano je poslije svega tri dana, posto je sudac procijenio da takvi postupci „ne predstavljaju odgovarajuci nacin koriscenja sudskih resursa“.

Optuzenici su navodno otkrili identitet zasticenog svjedoka koji se na sudjenju bivsem hrvatskom generalu Tihomiru Blaskicu pojavio u prosincu 1997. Naime, objavili su njegovu izjavu i iznijeli podatak da je on pred Tribunalom svjedocio iza zatvorenih vrata.

Ovaj slucaj ima status potencijalno vaznog presedana od kojeg ce zavisiti kasnije sudjenje cetvorici hrvatskih novinara, koje se takodjer tereti za otkrivanje identiteta (jednog drugog) svjedoka sa sudjenja Blaskicu. I potonji postupak bi trebalo poceti ove godine.

Uoci ovojednog sudjenja za nepostivanje suda, zalbeno je vece odobrilo ukidanje svih mjera zastite spornog svjedoka. Radi se o Johannesu van Kuijku (Johannes van Kuijk) – nizozemskom oficiru iz sastava zastitnih snaga UN-a (UNPROFOR) u Bosni i Hercegovini.

Prestanak vazenja mjera zastite trazila je optuzba, tvrdeci da bi u protivnom sudjenje za nepostivanje suda bilo „nepotrebno otezano“, s obzirom da bi se svjedokovo ime moglo spominjati iskljucivo iza zatvorenih vrata.

Dana 18. studenoga/novembra 2004., Marijacic je, kao tadašnji glavni urednik hrvatskog tjednika Hrvatski list, objavio clanak u okviru kojeg je objavljena i izjava svjedoka tuzilastvu iz kolovoza/augusta 1997. A nju mu je proslijedio Rebic, tadašnji sef Sigurnosno-informativne sluzbe (SIS).

Van Kuijk je, naime, pred sudom opisao neuspjeli pokusaj jednog pripadnika hrvatskih snaga u Bosni – vojnika Miroslava Brala, poznatijeg kao „Cicko“ – da se, nakon sto je saznao da je pred Tribunalom optuzen za ratne zlocine, dobrovoljno predao snagama UN-a, smjestenim u jednoj bazi u srednjoj Bosni. Bralo je kasnije izrucen Hagu, sudjeno mu je i osudjen je na 20 godina zatvora.

Tuzilastvo je postupak pokrenulo zbog toga sto su okrivljeni prekrusili tri sudske naredbe koje su se ticale Blaskicevog sudjenja. Zalbeno vijece, medjutim, tvrdi da se jedna od tih naredbi, iz lipnja/juna 1997., odnosi iskljucivo na svjedoke iz bivse Jugoslavije, tako da ne moze vaziti i za nizozemskog oficira.

Obrana pak tvrdi da ni preostale dvije naredbe s njenim klijentima nemaju nikakve veze.

Za nepostivanje suda predvidjena je maksimalna zatvorska kazna u trajanju od sedam godina zatvora, ili novcana u iznosu do 100.000 eura.

Ispitujući istražitelja tužilaštva Terensa Kameron (Terence Cameron), sudac Jan Bonomi (Ian Bonomy) zaključio je kako je u vrijeme objavljivanja bilo očigledno da mjere zaštite u slučaju dotičnog svjedoka više nisu neophodne, budući da nizozemski vojnici u tom trenutku nisu boravili u Bosni, kao i da se Bralo već uveliko predao.

Stoga je sudac Bonomi izrazio zabrinutost zbog neprikladnog trošenja sudskih resursa, ističući kako bi se Tribunal trebalo usredotočiti isključivo na najvažnije slučajeve, te kako ovaj slučaj njemu lici na puki „tehnički prekršaj“.

Tužilac Dejvid Ejkerson (David Akerson) suglasio se sa suca Bonomijem oko toga da „možda i nije bilo razloga za postojanje zaštitnih mjera“ u studenome/novembru 2004., kada je sporni članak objavljen.

No, napomenuo je da „nitko treći [Marijacić ili Rebić] nije ovlašten za ukidanje obavezujućih odluka sudskog vijeca“.

Ukratko, tužilac tvrdi da su se Marijacić i Rebić svjesno narugali Tribunalu.

On je kao dokaz ponudio izvještaj državne novinske agencije HINA od 27. travnja/aprila 2005., u kojem se navode Rebićevе riječi na osnovu kojih se vidi da je on u trenutku objavljivanja bio svjestan šta radi, ali da je bio „uvjeren da će i Hrvatska i on sam imati koristi od toga, jer se time potvrđuje da nije istina da su on ili hrvatska država bili umijesani u prikrivanje Brala“.

Drugi svjedok optužbe, Vilijem (William) Tomljanović – kojeg je Tribunal angazirao za potrebe ekspertske analize hrvatskih dokumenata – iznio je podatke o transkriptu razgovora koje su tadašnji hrvatski predsjednik Franjo Tuđman, ministar obrane Gojko Susak i glavni urednici dvaju hrvatskih dnevnih novina navodno vodili 7. svibnja/maja 1997., a koji su se ticali objavljivanja izjave jednog drugog zaštićenog svjedoka sa suđenja Blaskiću.

I Rebićev advokat Kresimir Krsnik, kao i njegov kolega koji brani Marijacića – Marin Ivanović – osporavali su, kako značaj tog dokaza, tako i autentičnost transkripta.

Ipak, branioci tim povodom pred sud nisu izvodili ni svjedoke, niti vlastite branjenike.

Oni tvrde i da druga naredba, koju je sud izdao usmenim putem u prosincu/decembru 1997., nema nikakve veze s Marijacićevim i Rebićevim postupcima, posto su oni objavili svjedokovu izjavu, a ne njegovu svjedocenje. Spomenuta naredba uslijedila je na zahtjev nizozemske vlade, jer je Van Kuijk svjedocio o „krajnje osjetljivim“ obavještajnim pitanjima.

Međutim, tužilac Dejvid Ejkerson tvrdi da se izjava odnosi na ista ona pitanja o kojima je nizozemski oficir svjedocio iza zatvorenih vrata, te da otuda mjere zaštite moraju važiti i za nju, a ne samo za transkript svjedocenja.

Rebićev advokat Krsnik istakao je da svjedokova izjava koju je objavio Hrvatski list nije bila označena kao povjerljiva.

No, sudac Bonomi upozorio je advokata da ne poseze za takvim argumentima, s obzorom da se „iz Marijacicevog clanka jasno vidi da je on bio svjestan da krsi zakon“. Sudac je kao „perfidan“ odbacio argument da ono sto vazi za izjavu ne vazi i za svjedocenje.

Ni treca sudska naredba, iz prosinca/decembra 2000., takodjer se – tvrdi obrana – ne odnosi na njene klijente, jer se u njoj spominju drugi zasticeni svjedok i druge hrvatske novine.

Advokat Ivanovic je napomenuo i da „Marijacic nije zaslužio da bude kaznjen“ vec i zbog toga sto su i ostali hrvatski novinari svjesno otkrivali dokumente i krsili naredbe suda. Krsnik je pak rekao da je optuznica trebala poslužiti kao puka „demonstracija sile kojom raspolaze tuzilastvo“.

On je sucima preporucio da ono sto je objavljeno u hrvatskim novinama – gdje se, po njegovim rijecima, novinari jos uvijek tek uce svom zanatu – ne tretiraju kao validne dokaze. „Hrvatski list nije Vasington Post (Washington Post)“, konstatirao je.

Jos uvijek nije poznato kada ce suci saopctiti presudu.

Goran Jungvirth je izvjestilac IWPR-a iz Haga.

Focus: International Criminal Tribunal for the former Yugoslavia

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/judge-critical-contemsudska-kronika-sudac-se>